

Ewa Beres

Dziedzictwo Ignacego Łukasiewicza – konferencja metodyczno-naukowa w Bóbrce

Jednym z patronów 2022 r. był Ignacy Łukasiewicz. Sejm RP, podejmując taką uchwałę, brał pod uwagę nie tylko fakt, że w styczniu 2022 r. przypadała 140. rocznica jego śmierci a w marcu 200. rocznica urodzin, ale przede wszystkim jego wielkie zasługi. W uzasadnieniu możemy przeczytać, iż „Należy on do zaszczytnego grona Polaków, których działalność odcisnęła wielki i pozytywny wpływ na rozwój naszej Ojczyzny, jak również całego świata. Z wykształcenia farmaceuta, podczas pracy w aptece prowadził badania nad destylacją ropy naftowej, z której udało mu się wydzielić naftę”¹. Wśród dokonań Łukasiewicza Sejm wymienił „utworzenie na ziemiach polskich pierwszej na świecie kopalni ropy naftowej w Bóbrce w powiecie krośnieńskim, a następnie uruchomienie kilku rafinerii. Wynalazł on także lampę naftową”². Posłowie podkreślili zaangażowanie patriotyczne Łukasiewicza, jego udział w konspiracji 1846 r., wspieranie finansowe Powstania Styczniowego, pomoc jego uczestnikom oraz działalność charytatywną i społeczną.

Jednym z wielu wydarzeń w naszym województwie upamiętniających wybitnego i zasłużonego Polaka była konferencja metodyczno-naukowa „Dziedzictwo Ignacego Łukasiewicza”, zorganizowana przez oddział krośnieński Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli przy Podkarpackim Zespole Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie oraz Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce. Jej pomysłodawczynią i inicjatorką była dr Ewa Beres, nauczyciel i doradca metodyczny w zakresie historii i wiedzy o społeczeństwie. Celem konferencji miało być przybliżenie nauczycielom historii, wos oraz przedmiotów humanistycznych zasług Ignacego Łukasiewicza. Ważnym było, aby konferencja odbyła się

---

¹ <https://sejm.gov.pl/sejm9.nsf/komunikat.xsp?documentId=EBD923AF85FCBC-CAC12587B90041B827>

² *Ibidem.*

w unikatowym miejscu, czyli w muzeum, które istnieje na terenie czynnej do dzisiaj pierwszej na świecie kopalni ropy naftowej.

Po nawiązaniu współpracy z panią Barbarą Olejarz, dyrektorką Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce, oraz włączeniu się do organizacji Andrzeja Dziugana, wicedyrektora PCEN ds. Oddziału w Krośnie, a także Małgorzaty Szybiak, wicedyrektorki ds. rozwoju i promocji PZPW, program konferencji uległ rozbudowie i został skierowany do nauczycieli wielu specjalności. W jej przygotowanie zaangażowali się również inni pracownicy krośnieńskiego oddziału, nauczyciele doradcy i nauczyciele konsultanci.

Konferencja odbyła się 27 września 2022 r. na terenie Muzeum w Bóbrce. Przybyli na nią przedstawiciele władz wojewódzkich, samorządowcy, reprezentanci instytucji edukacyjnych i kulturalnych, dyrektorzy i nauczyciele oraz uczniowie szkół z naszego regionu – łącznie blisko 200 osób.

Gośćmi konferencji byli między innymi: Stanisław Fundakowski, podkarpacki wicekurator oświaty, który odczytał list od Ministra Edukacji i Nauki; Jerzy Borcz, przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Barbara Pelczar-Białek, dyrektor Departamentu Edukacji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. List od wojewody Ewy Leniart odczytała wicedyrektor Małgorzata Szybiak. Konferencję prowadził wicedyrektor Andrzej Dziugan.

Patronat nad konferencją objęli: Minister Edukacji i Nauki, Wojewoda Podkarpacki, Podkarpacki Kurator Oświaty, Marszałek Województwa Podkarpackiego. Patronat medialny sprawowali: TVP 3 Rzeszów, Polskie Radio Rzeszów, Telewizja Obiektyw, portal: terazKrosno.pl oraz Krosno112.pl, Trendy Radio, RMF Maxx. Organizatorom partnerował Powiat Krośnieński, Gmina Chorkówka, Muzeum w Bóbrce, Małopolski Instytut Kultury w Krakowie, Klub Młodego Odkrywcy, Podkarpackie Centrum Innowacji, Podkarpackie Centrum Nauki „Łukasiewicz”.

Otwarcia konferencji dokonała pani Krystyna Wróblewska, dyrektor Podkarpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie, która zwróciła uwagę na różne oblicza Ignacego Łukasiewicza, podkreśliła jego zasługi nie tylko dla przemysłu naftowego, ale też jego patriotyzm oraz zainteresowanie życiem zwykłego człowieka.

Program konferencji składał się z dwóch części. W pierwszym panelu naukowym dr Ewa Beres omówiła życie oraz działalność społeczno-polityczną

Ignacego Łukasiewicza; Michał Górecki, kustosz z Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce, przedstawił Łukasiewicza jako twórcę przemysłu naftowego, zaś Joanna Kubit, dyrektor Zespołu Szkół Naftowo-Gazowniczych w Krośnie, wygłosiła prelekcję nt. „Ignacy Łukasiewicz – pionier szkolnictwa zawodowego”.

Z kolei Tomasz Michalski, zastępca dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie ds. Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz”, przedstawił ofertę edukacyjną reprezentowanej instytucji, Monika Jędrzejewska z Centrum Nauki „Kopernik” omówiła program i zasady działania Klubów Młodego Odkrywcy, natomiast dyrektor Andrzej Dziugan ogłosił, że we współpracy z Fundacją Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce przeprowadzone zostaną konkursy metodyczne dla nauczycieli historii, przedmiotów przyrodniczych oraz chemii. Szczegóły i regulaminy tych konkursów znalazły się również na stronie PCEN.

Na koniec pierwszej części konferencji zaprezentowali się członkowie koła naukowego ze Szkoły Podstawowej im. Stanisławy Grelli we Wrocance. Uczniowie pod kierunkiem wychowawczynie Eweliny Głód zdobyli tytuł Szkoły Roku 2021/2022 w ogólnopolskim konkursie „Być jak Ignacy”.

W drugiej części spotkania miały miejsce trzy panele metodyczne dla nauczycieli różnych przedmiotów. Historycy i humaniści wzięli udział w pokazie filmu pt. *Łukasiewicz. Nafciarz romantyk*, którego producentem był Bogdan Mischak i Telewizja Obiektyw. Ten fabularyzowany dokument opowiadający o życiu oraz działalności Ignacego Łukasiewicza stał się pretekstem do wymiany refleksji na temat jego bohatera i wykorzystania filmu w nauczaniu różnych przedmiotów.

Nauczyciele przedsiębiorczości, wiedzy o społeczeństwie, historii i teraźniejszości oraz geografii mieli okazję zapoznać się z grami edukacyjnymi autorstwa Małopolskiego Instytutu Kulturalnego w Krakowie. Zaprezentowana gra „Hamernia” pomaga kształtować u młodych ludzi postawy obywatelskie, uczy współpracy, prowadzenia dyskusji, formułowania argumentów i spojrzenia z wielu perspektyw. Natomiast gra „Oil City” to planszowa ekonomiczna gra symulacyjna o początkach przemysłu naftowego w Galicji. Jej uczestnicy wcielają się w postaci autentycznych dziewiętnastowiecznych przedsiębiorców.

Chemicy i fizycy z zainteresowaniem wzięli udział w lekcji pokazowej przygotowanej przez Zespół Szkół Naftowo-Gazowniczych im. Ignacego Łukasiewicza w Krośnie oraz w prezentacji doświadczeń Klubów Młodego Odkrywcy z Podkarpacia: KMO „Milionerzy – milion pomysłów na eksperyment” SP

nr 2 im. Ludwika Nabelaka w Stobiernej – opiekun Katarzyna Hałys; KMO „Niutonki” SP im. Króla Jana III Sobieskiego w Kańczudze – opiekun Anna Zajac; KMO „Kopernikus” Zespół Szkół Ekonomicznych w Rzeszowie – opiekun Joanna Grabek.

Konferencji towarzyszyła wystawa minerałów z Zespołu Szkół Naftowo-Gazowniczych oraz wydawnictw i materiałów metodycznych poświęconych życiu i działalności Ignacego Łukasiewicza z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krośnie przy PZPW.

Poczęstunek dla uczestników konferencji przygotował Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Iwoniczu-Zdroju oraz Koła Gospodyń Wiejskich z Kobylan i Kopytowej.

Wielu uczestników konferencji wzięło udział w zwiedzaniu z przewodnikiem Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. I. Łukasiewicza w Bóbrce, które istnieje od 1961 r. i jest Pomnikiem Historii. Warto podkreślić, że w muzeum wśród przeróżnych obiektów i eksponatów znajdują się też takie, które pamiętają czasy twórców tej najstarszej na świecie, nadal działającej kopalni ropy naftowej.

Po konferencji przeprowadzono jej ewaluację. W badaniu wzięło udział 56 osób. Uczestnicy otrzymali do wypełnienia ankietę opracowaną przez dyrektora Andrzeja Dziugana, w której mieli odpowiedzieć na dwa pytania. W pierwszym zapytano, które treści programu zachęciły ich do udziału. Okazało się, że największą zachętą do udziału w konferencji było wysłuchanie prelekcji naukowych na temat Ignacego Łukasiewicza; odpowiedź tę wybrało 68% ankietowanych, 50% wskazało na możliwość uczestniczenia w pokazach doświadczeń w wykonaniu Klubów Młodego Odkrywcy a 38% na pokaz doświadczeń Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz”, 36% było zainteresowanych możliwością zwiedzania muzeum a 29% chciało zobaczyć film pt. *Łukasiewicz. Nafciarz i romantyk* wraz z komentarzem dydaktycznym.

Drugie pytanie ankiety brzmiało: Jakie aspekty organizacyjne lub treści programowe konferencji zasługują na najwyższą ocenę? Najwyższą ocenę zyskały prelekcje naukowe nt. Ignacego Łukasiewicza (77%), kolejno: pokazy doświadczeń w wykonaniu Klubów Młodego Odkrywcy (55%), pokazy doświadczeń Podkarpackiego Centrum Nauki „Łukasiewicz” (41%), zwiedzanie muzeum (34%) oraz projekcja filmu o Łukasiewiczu (32%) i prezentacja Szkoły Roku 2022 w programie „Być jak Ignacy” (32%). Pokaz gier edukacyjnych Małopolskiego Instytutu Kulturalnego w Krakowie i organizację przerwy cateringowej wybrało 29% osób. Wyniki ankiety świadczą dobitnie, że konferencja spełniła oczekiwania nauczycieli, co bardzo cieszy organizatorów.

Kontynuacją idei wrześniowej konferencji były warsztaty nt. „Dziedzictwo Ignacego Łukasiewicza”, przygotowane przez nauczycieli doradców z historii i wos. Odbyły się one w formie online 22 listopada 2022 r. Prowadząca dr Ewa Beres na wstępie zapoznała uczestników z tematyką spotkania, przypominając krótko działalność Ignacego Łukasiewicza. Następnie dr Joanna Korzikowska przedstawiła założenia i realizację projektu edukacyjnego „Lampa Łukasiewicza”. Przygotowała też przegląd różnorodnych materiałów i zasobów internetowych dotyczących twórcy przemysłu naftowego. Materiały te, wraz z prezentacją, autorka udostępniła uczestnikom spotkania.

Agata Brodowicz-Inglot, doradca metodyczny z historii i wos oraz Marta Ulma-Baran, doradca metodyczny z wychowania przedszkolnego omówiły wspólnie zrealizowane przedsięwzięcie pt. „Światło, które zmienia świat jako element rozwijania zainteresowań ucznia i przykład korelacji przedmiotowej”. Jednym z jego części był powiatowy konkurs plastyczny dla przedszkolaków i uczniów klas młodszych oraz pisemny konkurs wiedzy dla uczniów klas starszych. W dniu rozdania nagród nauczycielki wspólnie ze Szkołą Podstawową im. Ignacego Łukasiewicza w Cieszacinie Wielkim przeprowadziły grę terenową. Wzięli w niej udział uczniowie z 9 szkół z powiatu jarosławskiego. Projekt ten nie tylko spopularyzował wiedzę o życiu i osiągnięciach wielkiego odkrywcy, ale posłużył rozwijaniu kompetencji kluczowych i korelacji międzyprzedmiotowej. Okazał się również świetną okazją do zabawy i integracji uczniów z różnych szkół i w różnym przedziale wiekowym.

Dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych dr Dariusz Półcwiartek przygotował i omówił scenariusz lekcji pt. „Ignacy Łukasiewicz – pionier przemysłu naftowego”. Został on przesłany wszystkim uczestnikom spotkania. Agata Lorens przedstawiła z kolei regulamin konkursu na scenariusz lekcji historii dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych nt. „Dziedzictwo Ignacego Łukasiewicza”. Na zakończenie warsztatów odbyła się krótka dyskusja, w trakcie której nauczyciele mogli zadawać pytania, składać propozycje do prowadzących oraz dzielić się swoimi doświadczeniami w realizacji tematyki poświęconej Ignacemu Łukasiewiczowi.

Konferencja i warsztaty „Dziedzictwo Ignacego Łukasiewicza” przyczyniły się do spopularyzowania wiedzy o tym niezwykle zasłużonym w naszej historii człowieku. Przede wszystkim ukazały go w szerszym wymiarze, bowiem w powszechnej świadomości społecznej Łukasiewicz znany jest jako pionier przemysłu naftowego i wynalazca lampy naftowej. Jego aktywności w innych dziedzinach, działalność niepodległościowa i społeczna schodzą na dalszy plan.

Spotkania te były również dla nauczycieli okazją do poszerzenia wiedzy, zdobycia nowych kompetencji i doświadczeń, rozwoju zawodowego. Za wielkim sukcesem, jakim okazała się konferencja, stała współpraca wielu instytucji i ich przedstawicieli. Z pewnością przyczyni się to do dalszego rozwoju nawiązanych kontaktów.

dr Ewa Beres jest nauczycielem doradcą z historii i wos w PCEN, Oddział w Krośnie nauczyciel w MZS nr 4 w Krośnie (II LO i SP nr 15).
